

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 42 (2)

IZDAN 1 MAJA 1937.

PATENTNI SPIS BR. 13177

Bek Ljudevit, Bjelovar, Jugoslavija.

Kontrolno mjerilo dužine.

Prijava od 6 maja 1936.

Važi od 1 septembra 1936.

Za mjerjenje tkanina, vrpca i sl. u trgovinama služe baždareni drveni ili sl. metri. Praksa je medutim pokazala, da se kod mjerjenja sa ovakim metrom dogadaju često zabune, koje dovode trgovca odn. njegovog prodavača u neugodan položaj prema mušteriji i ako oni najčešće nisu za to svjesno krivi. Prodavač bude naiine često smetan raznim pitanjima sa strane mušterije ili svoga prepostavljenog, pa uslijed toga odmjeri manje ili više robe.

Pokazalo se medutim, da nastala pogreška iznosi redovno jedinicu dužine, dakle metar, pošto i prodavač a i mušterija vode računa o tome, da se izmjeri onaj ostatak preko cijeline metara, dok se redovno zabune odn. manje vode računa o cijelim metrima. Na pr. kad neko traži 6 m 40 cm neke tkanine, onda prodavač mjeri 6 m mehanički, tako da 6 puta prede sa tkaninom preko metra i kod toga, ako ne pazi ili ga neko smeta upitima ili sl. može da potegne 1 m više ili manje, dok onih 40 cm ima uvijek na umu, te redovno još mušteriju zapita „i 40 cm?”, uslijed čega i mušterija pripazi, da se odmjeri tih 40 cm.

Kako za ovo mjerjenje i nastale zabune trgovac nema nikakve kontrole, to mora redovno, a na svoju štetu, uvažiti reklamaciju mušterije, ako je odmjereno manje. Ako je odmjereno više, trpi također štetu, jer ili mušterija višak ne vrati, ili ako ga vrati, onda taj višak pretstavlja jedan ostatak, koji je teško prodati.

Predmet pronalaska je kontrolno mjerilo dužine, dakle trgovачki metar, koji je snabdjeven napravom za registriranje, koja pokazuje cijele izmjerene metre, pa je

prema tome isključena zabuna. Ovakav metar daje ujedno i trgovcu i mušteriji mogućnost da se uvjere o točnom mjerenu, pa onda nema više mjesta naknadnim pritužbama i s njima skopčanim neugornostima. Naprava za registraciju je na pr. neke poznate konstrukcije, te je providena uređajem za vraćanje u nul-položaj, ali prema pronalasku može biti također specijalno konstruisana za ovu svrhu.

Naprava za registriranje nalazi se na kraju metra, pa prodavač kod mjerjenja pritisne skupa sa tkaninom dugme na napravi, tako da se po dovršenom mjerjenju vidi kroz prozorčić naprave broj, koji pokazuje broj cijelih izmjerениh metara.

Jedan primjer izvedbe kontrolnog metra i naprave za registraciju prikazuje priloženi nacrt. Sl. 1 je pogled na kontrolni metar za trgovачke svrhe. Sl. 2 je pogled odozgo na napravu za registraciju u presjeku. Sl. 3 je pogled sa strane na uređaj za zakretanje sa Sl. 2.

Kako se na nacrtu vidi, providen je metar 1 uređajem za registraciju 2, koji je nasaden i učvršćen na kraju metra, tako da ukupna dužina iznosi 1 m. Uredaj za registraciju sastoji se iz bubnja 3 sa brojkama po obodu, koje se normalno vide kroz prozorčić 4. Bubanj 2 sa pripadnim zahvatnim zupčanikom 5 okreće se na osovini 6, koja krajem 6a viri izvan naprave. Konično spiralno pero 7 pričvršćeno je jednim krajem na kutiju, a drugim na bubanj i ima zadaću da uvijek povrati bubanj u nul-položaj, koji je određen ustavnikom 8 i udarnim čepom 9 na bubnju. Na osovini 6 slobodno sjedi drugi suprotni zahvatni zupčanik 10 i zakretni zupčanik 11, koji

Din 10.—

tvore jednu cjelinu. Konično spiralno pero 7 osigurava uvijek međusobni zahvat zupčanika 5 i 10. Zupčanik 11 zakreće se pomoću zupčane šipke 13, koja nosi na kraju gumb 12 za pritiskivanje, dok je pero 14 vraća svaki put u početni položaj. Kod toga vraćanja poluge 13 drži zaporna kvačica 15 zupčanik 11.

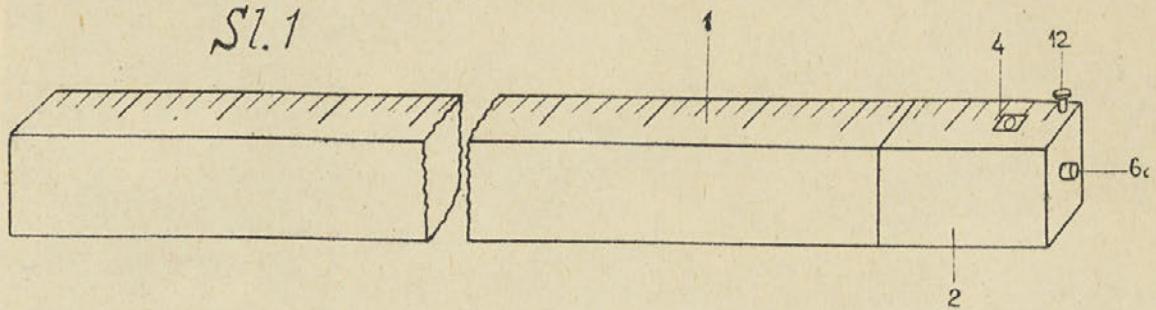
Pritiskom na gumb 12 okreće se zahvatni zupčanik za jedan zub, a uslijed zahvata zupčanika 5 i 10 i bubenj 3 za jedan broj. Nakon završenog mjerjenja, t. j. nakon nekoliko pritisaka na gumb 12, te poslošte se je mušterija pogledom na prozorčić 4 uvjerila o ispravnosti mjerjenja, trgovac može vratiti bubenj u nul-položaj. U tu svrhu pritisne kraj 6a osovine, te time oslobođi zupčanike 5 i 10 iz međusobnog zahvata, pa pero 7 vrati bubenj u nul-položaj, koji je određen udarnicama 8 i 9.

Patentni zahtjevi:

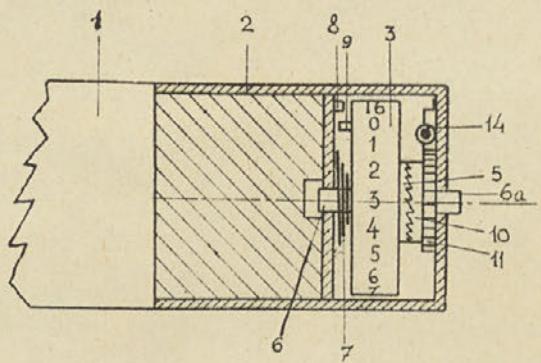
1.) Kontrolno mjerilo dužine, naznačeno time, što se na kraju drvene ili slijmjerice motke (1) nalazi naprava za registraciju (2) bilo poje poznate konstrukcije, koja je providena gumbom (12) za pritiskivanje i drugim gumbom (6a) za vraćanje u nul-položaj, pri čem motka (1) i naprava (2) daju skupa dužinu od 1 m.

2.) Naprava za registraciju za mjerilo po zahtjevu 1, naznačena time, što na aksialno pomicnoj osovini (6) ima bubenj (3) s brojkama, koji konično spiralno pero (7) tlači u aksialnom smjeru i vraća u nul-položaj nakon završenog mjerjenja, dalje ima par zahvatnih zupčanika (5, 10), od kojih je jedan (5) pričvršćen na bubenj, a drugi na zakretni zupčanik (11), kojega zaporna kvačica (15) drži u svakom položaju, a zakreće se pritiskom na gumb (12) zubne šipke (13).

Sl. 1

Sl. 2

Sl. 3

